

Jaarverslag 2020

Inleiding van de voorzitter

In het Jaarverslag over 2019 stonden naast verslagen over het verstreken jaar ook diverse plannen voor 2020. Echter, het tuinjaar was amper van start toen op 13 maart de eerste lockdown werd afgekondigd. Alle plannen die als bijeffect hadden dat er mensen bij elkaar zouden komen, konden niet doorgaan.

Kleinschalig hebben wij nog meegedaan met de Open Dag, Open Monumenten Dagen en onze jaarlijkse Plantenuitgifte. In de loop van het jaar hebben wij ons natuurlijk gehouden aan de coronamaatregelen van de overheden. Een van de meest ingrijpende gevolgen was dat de gezellige gezamenlijke werkochtenden zijn komen te vervallen.

Aan de tuin is dat niet af te zien geweest. Zelden heeft de Costerustuin er zo mooi bijgestaan als in 2020. Dit dankzij onze vrijwilligers. Zij zijn - in kleine groepjes verspreid over de gehele week - vaak komen werken in de tuin en hebben enorm veel werk verzet.

Op papier is een grote herindeling van de plantenordes met de daarbij behorende voorbeeldplanten gemaakt en een groot deel hiervan is ondanks de corona pandemie gerealiseerd in de tuin. In de loop van voorjaar 2021 hopen wij deze indeling tot in detail gerealiseerd te hebben.

De tuin fysiek en online

In ons vorige jaarverslag is geschetst hoezeer tegenwoordig de meest uiteenlopende zaken en bezigheden naast een fysieke vorm ook online nadrukkelijk aanwezig zijn. Variërend van winkelproducten tot musea, zorgt deze tweeledige benadering voor een interessante wisselwerking. De Costerustuin wil daarop inspelen door met haar website ruim aandacht te bieden aan het erfgoed van Dr. Jan Costerus en het vele werk dat in de tuin wordt verricht.

Waar meer jongeren musea zijn gaan bezoeken in interactieve (pre-corona) tijden, zien we nog geen duidelijke aanwijzing dat de Costerustuin structureel een jong publiek bereikt. Maar wat niet is kan nog komen. De eerste gedachten rond educatie in combinatie met de online Plantencollectie krijgen vorm.

De koppeling tussen QR-codes op paaltjes in de tuin en de daarbij behorende informatie over de Plantencollectie op de website is het begin.

In 2020 is [de geheel vernieuwde website](#) online gekomen. Deze is binnen bestuur en vrijwilligersgroep gerealiseerd en wordt beheerd door onze eigen webmaster. De basis Plantencollectie staat nu centraal vermeld op de site. Aan iedere plantenorde zijn voorbeeldplanten toegevoegd met een toegankelijke (vaak leuke) omschrijving. De bezoekers van de tuin kunnen via de QR-codes in de tuin met hun smartphone direct schakelen naar de plant waarvoor zij belangstelling hebben. Steekproefsgewijs is gedurende zomer en najaar bij bezoekers gepeild hoe zij deze functie ervaren. De reacties waren zonder uitzondering positief. Opvallend was het gemak waarmee bijna alle bezoekers omgingen met QR-codes en website. Wij durven te zeggen dat in 2020 is gebleken dat dit project een schot in de roos blijkt te zijn. De mogelijkheid om thuis een en ander nogmaals te bekijken na een eerste kennismaking in de tuin, blijkt goed te bevallen.

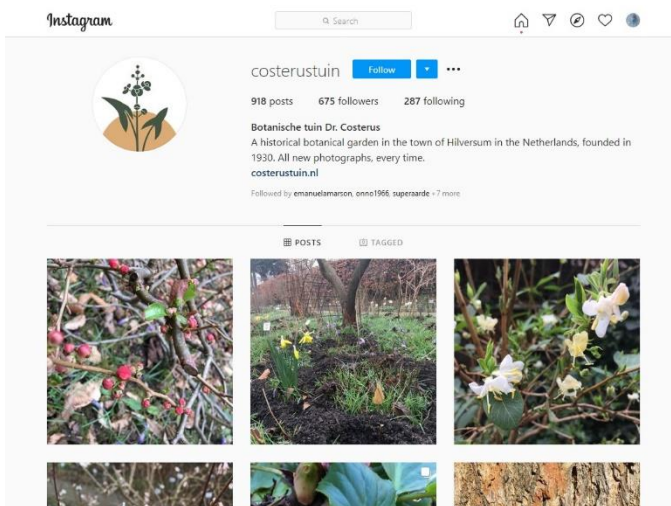
Communicatie

Intern

Wij waren gewend elkaar bij te praten tijdens de koffiepauze op de werkdag. Niet alleen de reeds genoemde gezelligheid is verdwenen maar ook dit onmisbare communicatiekanaal. Eind 2020 bleek dat de coronamaatregelen zeer waarschijnlijk nog geruime tijd zullen voortduren. Tuinieren kan niet in de vorm van thuiswerken, elkaar zo veel mogelijk informeren kan wel. Via de website is voor de vrijwilligers een beveiligde pagina gemaakt met actuele achtergrondinformatie. WhatsApp is voor de korte termijn communicatie, deze pagina is aanvullend.

Extern

In 2020 hebben wij gezien dat het aantal bezoekers sterk is gestegen, mede omdat vanwege corona veel mensen doordeweeks tijd vonden voor een wandeling. Allereerst zijn het onze naaste burens en in de tweede plaats de bewoners uit de omliggende Boomburgbuurt die de Costerustuin met regelmaat opzoeken. Vervolgens kunnen we publiekmatig in steeds grotere kringen rond de tuin denken, tot ver in Nederland aan toe. Mond-tot-mondreclame blijft daarbij een niet te onderschatten factor in het publieksbereik.

Sociale media als [Instagram](#) en [Facebook](#), in combinatie met de website en de digitale nieuwsbrief voor donateurs en andere geïnteresseerden, vormen de moderne tamtam. Diverse posts per week met eigen fotowerk uit de Costerustuin verschijnen op Instagram, waar onze account goed gevolgd wordt door tuin- en plantenliefhebbers uit Nederland en van ver daarbuiten. Op Facebook verschijnt regelmatig een seizoensupdate in de vorm van een fotoalbum. Ook in 2021 zullen de Plantencollectie en de digitale representatie van de tuin centraal blijven staan in onze publiekscommunicatie.

costerus cost

VOORJAAR 2020

ROTAANSCHE TUIN
DE COSTERUS
HILVERSUM

Daarnaast is het tuinperiodiek Costerus Cost geheel gerestyled naar een prachtig bewaarexemplaar met schitterende foto's en boeiende teksten. Vanwege de kosten verschijnt het vooralsnog eenmaal per jaar. In lijn met het vernieuwde uiterlijk van de Costerus Cost is de folder met uitleg en tuinplattegrond eveneens geheel herzien. De herindeling van de plantenordes is hierin meegenomen. Sinds de vernieuwing in 2020 van de website is de folder digitaal (als download) te raadplegen. In 2021 zal een nieuw gedrukt exemplaar worden verspreid bij rondleidingen en andere evenementen in de tuin. Geplastificeerde exemplaren zijn ter inzage aanwezig voor wie de tuin bezoekt.

Ten slotte: vele malen was een van onze vrijwilligers te horen met tuinnieuwtjes op NPO Radio 1 in het programma Vroege Vogels.

De evenementen

De enkele rondleidingen die wij nog konden organiseren, toonden aan dat de inspanningen van de Gemeente en het bedrijfsleven om alle aankondigingen van evenementen centraal aan te bieden, een succes is. Berichtgeving vond bijvoorbeeld plaats via livehilversum.nl. Wel heeft dit er nog sterker toe geleid dat het aanmelden pas op het allerlaatste moment gebeurt en eigenlijk alleen in het weekend. Groepsrondleidingen van bijvoorbeeld tuinclubs – wij ontvingen diverse aanvragen – konden dit jaar geen doorgang vinden.

Gedurende het jaar bleek dat onze tuin vanwege de relatief smalle paden niet geschikt is om kleine groepjes mensen rond te leiden. Er is een pandemie voor nodig om tot een dergelijk inzicht te komen.

Vrijwilligersuitje coronaproef

Op 22 augustus maakten het bestuur en een groep vrijwilligers een tochtje in en om de Costerustuin. De ochtend begon met een rondleiding door het Pinetum Blijdenstein. Mede door de enthousiaste rondleiding door het bestuur van het Pinetum was dit een groot succes. Met veel kennis van zaken toonden zij maar weer eens aan dat 'de natuur' ook vanuit een bijzondere collectie naaldbomen gezien onnavolgbaar en indrukwekkend is. Wij lunchten om de hoek en op gepaste onderlinge afstand bij restaurant De Eendracht, half binnen en half buiten. Als klap op de vuurpijl konden wij vervolgens gezamenlijk in de Costerustuin cementen vogelbadjes maken. Diverse vrijwilligers bleken zeer creatief.

Bestuurszaken

De Costerustuin bestond in 2020 90 jaar op de locatie aan de Zonnelaan. Aandacht voor het jubileum hebben wij verplaatst naar het 100-jarig bestaan in 2030.

Het bestuur, bestaande uit Bert Beijer (voorzitter), Piet Vulto (penningmeester), Isa van der Heijden (algemeen bestuurslid) en Mark van Schaick (algemeen bestuurslid, webmaster) vergaderde gedurende het tuinjaar op onregelmatige basis én op een onderlinge afstand van anderhalve meter in de tuin.

Uit het archief van de tuin blijkt dat in grote lijnen de organisatievorm en werkwijze 90 jaar min of meer gelijk zijn gebleven. Maar niets is eeuwig en daarom heeft het bestuur begin 2020 besloten om haar

werkwijze drastisch aan te passen aan de huidige tijd. De werkwijze met het volgen van een vergaderagenda, notulen vorige vergadering goedkeuren, via de agendapunten beslissingen nemen vervolgens weer notuleren, uitvoeren, enz. blijkt niet meer te werken. Sterker nog: men is niet bereid in een bestuur plaats te nemen vanwege het idee dat er nog steeds à la de jaren '80 wordt gewerkt. Via de e-mail, WhatsApp en dergelijke communicatiemiddelen is besturen een continu proces geworden. Ook worden beslissingen via deze media genomen en gedeeld met de achterban.

Daarnaast heeft de factor arbeidsloon en (onderhouds)kosten een enorme rol gespeeld. Gelukkig hebben wij enkele reserveringen achter de hand voor onvoorziene zaken als herstel, vervanging, groot onderhoud. Maar willen wij grote projecten aanpakken, bijvoorbeeld de 90 jaar oude vijver vervangen, dan zijn deze reserveringen slechts een fractie van de huidige kosten.

Binnen het bestuur is daarom besloten dat:

Projecten worden uitgevoerd door de vrijwilligers die dit willen, die het initiatief hebben genomen, gevraagd zijn door het bestuur, en zo verder. Zaken als geld uitgeven, zaken die te maken hebben met het beleid van het bestuur, enz., worden direct voorgelegd aan de bestuursleden via bovengenoemde kanalen. De beslissing, toestemming volgt dan min of meer direct.

Simpel gezegd: de tijd dat iemand iets doet omdat het nu eenmaal in de notulen staat, past niet meer in de huidige maatschappij. Maar veel belangrijker is dat de ouderwetse manier van werken maakt dat toevallige kansen, het creëren van kansen, gauw worden gemist. En dit aspect is voor ons juist van levensbelang.

Het bestuur richt zich meer op: kwaliteitsbewaking, financiën en facilitering. Over het geheel genomen, als hoofdtaak, doet het bestuur alles wat kan en moet om de continuïteit van de tuin te waarborgen.

In 2021 is bovenstaande een cruciale taak voor het bestuur. Zodra corona ons minder in de weg zit, willen wij een actie starten met als doel onze directe burens veel meer te betrekken bij de tuin. Zij profiteren enorm van de aanwezigheid van de Costerustuin. Bij verkoop van woningen wordt de Costerustuin vaak genoemd.

Financiën

- Voor ons financieel jaarverslag, zie aldaar -

Het verschil tussen inkomsten en uitgaven was in 2020 voor het eerst negatief. Dat was grotendeels te wijten aan de investeringen gedaan rondom website, Costerus Cost en de re-styling van logo en huisstijl.

Daarnaast blijft de trend dat de inkomsten via De Vrienden van de Costerustuin aflopend zijn. Zeker gezien de leeftijdsopbouw moeten wij er rekening mee houden dat deze lijn op een gegeven moment versneld doorzet. Op dit moment heeft ook de Gemeente geen ruimte om de jaarlijkse bijdrage van € 1.600 te verhogen. Sinds 2020 hebben wij de mogelijkheid om eenmalige donaties te ontvangen via website of tijdens evenementen in de tuin. Daarvan zijn de eerste voorzichtige resultaten zichtbaar geworden.

Samenwerking met derden

Ook in 2020 hebben wij diverse malen een beroep kunnen doen op gemeente-instanties.

Met name was in de zomer de druk van onze waterleiding nagenoeg geheel verdwenen. En dit bij 30 graden en meer. Door bemiddeling van de Gemeente heeft Vitens dit snel hersteld. Van de Tomingroep hebben wij 5 m3 bladeren gekregen vanuit de Actie Bladslag in oktober. Wij willen zien of het voor ons haalbaar is dit te composteren.

Afsluitend

Heel, heel veel bewondering heeft het bestuur voor de vrijwilligers die uiteindelijk de tuin maken tot wat die is. Het is een eer en een plezier om op de tuin, soms daarbuiten, maar ook virtueel samen te werken.

